

DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS SPORT DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN VOLKSGEZONDHEID GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van een projectsubsidie ter compensatie van de kosten voor opvang van schoolkinderen tijdens de schooluren
- Definitieve goedkeuring

Dit ontwerp van besluit kent een eenmalige projectsubsidie toe aan de lokale besturen voor de financiële ondersteuning van de initiatieven die vanaf 15 mei 2020 tijdens de schooluren opvang voor schoolkinderen organiseren, in het kader van de gefaseerde afbouw van de coronamaatregelen.

Bijlage

- het voorontwerp van besluit;

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld: Kanselarij en Bestuur; Opgroeien.

2. INHOUD

A. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELLEN

Algemene toelichting

Krachtens het federaal ministerieel besluit ter zake, zijn de lessen op de scholen sinds het begin van de coronacrisis geschorst. De scholen moeten wel voorzien in opvang van kinderen van ouders met een cruciaal beroep, kinderen in een kwetsbare thuissituatie of

kinderen voor wie er geen andere opvangmogelijkheid is. In het kader van de gefaseerde versoepeling van de coronamaatregelen door de Nationale Veiligheidsraad, kunnen ook ouders die opnieuw buitenshuis moeten gaan werken en geen veilig opvangalternatief hebben, hierop een beroep doen.

De druk op deze opvang door scholen zal toenemen naarmate de economie gefaseerd heropstart en meer ouders opnieuw aan de slag gaan. Vanaf 15 mei 2020 dreigt het organiseren van de lessen in combinatie met het voorzien in opvang en afstandsonderwijs, op sommige plaatsen moeilijk te organiseren te zijn.

Voor de opvang van schoolkinderen, zullen scholen in eerste instantie een beroep doen op het personeel en de infrastructuur waarover het brede onderwijsveld beschikt (bijvoorbeeld het inschakelen van turn- en leerkrachten levensbeschouwelijke vakken wanneer die geen les kunnen geven, ondersteunend personeel, CLB, DKO, Volwassenenonderwijs enzoverder met respect voor hun opdrachten en primaire taken). Als een school inschat dat ze ondanks deze middelen geen veilige opvang op school kan garanderen, kan ze zich in tweede instantie wenden tot het lokaal bestuur. Samen met andere relevante lokale actoren, met inbegrip van buitenschoolse opvang, jeugdwerking en sportwerking en waarbij de organisatoren buitenschoolse opvang als prioritaire partner aangesproken worden, bekijkt het lokaal bestuur of alsnog veilig opvang kan worden gerealiseerd door flexibele inzet van bestaande middelen (infrastructuur en medewerkers). Als blijkt dat er, na het uitputten van het bestaande potentieel binnen het brede onderwijsveld (stap een) en vanuit het lokaal bestuur en relevante actoren (stap twee) nood is aan het creëren van bijkomende opvangplaatsen voor schoolkinderen, dan neemt het lokaal bestuur in derde instantie het initiatief om deze opvang zelf te organiseren en/of door een of meer andere lokale actoren (mee) te laten organiseren (stap drie). Daarbij staat een gelijke behandeling van publiek aanbod en privaat aanbod voorop. Als er, in samenspraak met alle actoren, geen oplossing wordt gevonden, dan zal de school in laatste instantie haar heropstart moeten herbekijken (stap vier).

De Vlaamse Regering vraagt aan de lokale besturen om vanuit hun regierol een coördinerende rol op te nemen voor de organisatie van opvang van schoolkinderen tijdens de schooluren vanaf 15 mei 2020. De lokale besturen hebben immers, samen met het agentschap Opgroeien regie, expertise in de regie van opvang van schoolkinderen en hebben ook het beste zicht op alle lokale infrastructuur, opvangaanbieders en opvangalternatieven. Het lokaal bestuur bekijkt samen en in nauw overleg met de relevante lokale actoren hoe de opvang zo goed en zo veilig mogelijk kan worden georganiseerd.

De Vlaamse Regering voorziet in een financiële vergoeding zodat er opvang is voor alle schoolkinderen die voorlopig niet naar de klas kunnen, maar die tijdens de schooluren wel moeten worden opgevangen.

Artikel 1.

Dit artikel bevat de definities die relevant zijn voor dit besluit.

Artikel 2 en artikel 3.

In deze artikelen wordt de begunstigde van de projectsubsidie bepaald. Het Agentschap Binnenlands Bestuur kent een subsidie toe aan de lokale besturen die op basis van de voorwaarden vermeld in voorliggend besluit, in aanmerking komen voor een subsidie voor de compensatie van de kosten voor de organisatie van bijkomende opvang van schoolkinderen tijdens de schooluren vanaf 15 mei 2020.

De subsidie aan de lokale besturen wordt toegekend op basis van de ingediende aanvragen.

Zoals bepaald in artikel 5, 5° van voorliggend ontwerpbesluit, moeten de lokale besturen de lokale actoren vergoeden voor de kosten die gemaakt werden voor het creëren van bijkomend opvangaanbod, binnen de maand volgend op de maand waarin de opvang werd uitgevoerd en dit aan de hand van wat bepaald is in artikel 3 van voorliggend ontwerpbesluit:

1° voor de inzet van personeel : 20 euro per effectief opgevangen kind per volledige dag en 10 euro per kind per halve dag;

2° voor de inzet en veiligheidsonderhoud van de infrastructuur: 10 euro per effectief opgevangen kind per dag.

Artikel 4.

Dit artikel bepaalt op welke wijze de opvang voor schoolkinderen tijdens de schooluren georganiseerd moet worden.

In eerste instantie wordt de opvang door de scholen zelf georganiseerd, met maximale inzet van het beschikbare personeel en de beschikbare infrastructuur in het brede onderwijsveld.

In tweede instantie en enkel indien de opvang van schoolkinderen op school zoals vermeld in 1° niet volstaat, bekijkt het lokaal bestuur, vanuit zijn regierol, samen met andere lokale actoren of alsnog veilige opvang kan worden gerealiseerd door flexibele inzet van alle bestaande middelen waarover deze lokale actoren beschikken.

Organisatoren buitenschoolse opvang worden in deze stap door het lokaal bestuur als prioritaire partner betrokken.

In derde instantie en enkel in het geval dat de opvang vermeld in punt 1° en punt 2° niet volstaat, wordt de opvang georganiseerd door middel van het creëren van bijkomend opvangaanbod. Het bijkomend opvangaanbod, vermeld in punt 3, wordt gecreëerd door de lokale besturen zelf of door andere lokale actoren. Het lokale bestuur neemt hier een regierol op en geeft hierbij gelijke kansen aan elke lokale actor.

In laatste instantie, als in samenspraak met alle actoren geen oplossing wordt gevonden, dan zal de school haar heropstart herbekijken.

Een organisator buitenschoolse opvang die alle beschikbare en op een andere manier gesubsidieerde middelen heeft ingezet voor buitenschoolse opvang en bijkomend opvangaanbod wil creëren zoals vermeld in artikel 4, 3° (en nadat dus aan de voorwaarde van artikel 4, 2° inzake bestaande middelen voldaan is), bezorgt hierover een verklaring op

eer aan het lokaal bestuur en kan op vraag van het agentschap Opgroeien regie en het Agentschap Binnenlands Bestuur ook aantonen dat voldaan is aan de voorwaarden in dit besluit en de volledige beschikbare capaciteit zo maximaal mogelijk ingezet heeft, in functie van de lokale noden en op gelijk welke uren.

Vervolgens wordt in dit artikel verduidelijkt welke deze andere lokale actoren, zoals bedoeld in 4, 3° (stap drie), onder meer) kunnen zijn. Het gaat dus om een niet-exhaustieve opsomming. Zo kan het bijvoorbeeld gaan over organisatoren van buitenschoolse opvang, maar enkel indien deze organisatoren bijkomend opvangaanbod willen creëren, met andere woorden dus enkel op voorwaarde dat hij voldoet aan 4, 2° en 3° en eerst alle beschikbare en op een andere manier gesubsidieerde middelen heeft ingezet voor buitenschoolse opvang tijdens de normale uren (voor en na de schooluren) of voor opvang tijdens de schooluren. Indien bijkomende opvangaanbod wordt gecreëerd door deze organisatoren, dan wordt verder ook bepaald dat deze opvang bij voorkeur voorzien wordt voor kleuters. Hiernaast kan het ook gaan om bestaande en reeds bekende organisatoren buitenschoolse opvang zijn waarvoor geen vergunning, attest van toezicht, erkenning of toestemming door Opgroeien regie toegekend werd, om jeugdwerkinitiatieven, om sportwerkinitiatieven of om andere initiatieven die voorzien in de opvang van schoolkinderen, zoals, cultuur, de bibliotheek of Huis van het Kind.

Artikel 5.

Dit artikel bepaalt de voorwaarden waaraan een lokaal bestuur moet voldoen om de subsidie te ontvangen.

Allereerst moet het lokaal bestuur een aanvraag indienen die voldoet aan de voorwaarden vermeld in artikel 6 van voorliggend besluit.

Om de subsidie te kunnen ontvangen, moet het lokaal bestuur de voorwaarde inzake de getrapte organisatie van de opvang naleven en hierbij in onderling overleg samenwerken met de andere lokale actoren.

In het licht van de beginselen van behoorlijk bestuur, geeft het lokaal bestuur hierbij elke andere lokale actor gelijke kansen en kijkt het dus niet enkel naar de eigen diensten. Het lokaal bestuur sluit desgevallend met de andere lokale actoren een overeenkomst voor opvang af, waarin minstens het bijkomende opvangaanbod in de vorm van dagen waarvoor ze de subsidie zullen aanwenden zoals bepaald in artikel 3 van voorliggend besluit, bepaald wordt.

Ten slotte wordt ook bepaald dat de lokale besturen de lokale actoren moeten vergoeden voor de kosten die gemaakt werden voor het creëren van bijkomend opvangaanbod aan de hand van de parameters vastgelegd in artikel 3, en dit binnen de maand volgend op de maand waarin de opvang uitgevoerd werd.

Lokale besturen die reeds proactief afspraken hebben gemaakt met scholen om in stap drie bijkomende opvangplaatsen te voorzien, komen ook in aanmerking voor de subsidies indien voldaan is aan de voorwaarden in dit besluit. Daarbij moet ook de gelijke behandeling van de scholen (en netten) op het grondgebied gegarandeerd worden.

Artikel 6.

In dit artikel wordt bepaald aan welke voorwaarden het indienen van de aanvraag door de lokale besturen, moet voldoen. Deze aanvraag moet uiterlijk op 1 september 2020 ingediend worden door de lokale besturen en bevat een eindverslag. Dit eindverslag bevat een overzicht van het aantal effectief opgevangen kinderen in het licht van de getrapte organisatie van de opvang. Op basis van dit overzicht van het aantal effectief opgevangen kinderen zal de subsidie aan de lokale besturen berekend worden. Hiernaast bevat het eindverslag ook een overzicht van de lokale actoren die instonden voor het organiseren van de opvang. In het eindverslag moeten ook de nodige gegevens worden meegedeeld zodat, indien na juni 2020 nog in opvang voorzien moet worden, men betere cijfers heeft ter onderbouwing van de financiële tussenkomsten. De aanvraag bevat ook een verklaring op erewoord over het aantal effectief opgevangen kinderen in het kader van de opvang en over het feit dat de organisator de voorwaarden vermeld in dit besluit naleeft.

Artikel 7.

In artikel 7 worden de voorwaarden bepaald waaraan het bijkomende opvangaanbod moet voldoen opdat de compensatie hiervoor aangewend kan worden. Het lokaal bestuur kan de subsidie dus enkel aanwenden of doorstorten aan lokale actoren ter compensatie van aanbod dat voldoet aan de voorwaarden in dit artikel.

Het moet gaan om bijkomend opvangaanbod dat gecreëerd wordt omdat het opvangaanbod tijdens de schooluren door scholen niet gegarandeerd kan worden. Als het opvangaanbod niet door scholen gegarandeerd kan worden, bekijkt het lokaal bestuur vanuit haar regierol prioritair of de opvang kan gebeuren door andere lokale actoren door flexibele inzet van de bestaande middelen (capaciteit). Als dit in laatste instantie ook niet mogelijk blijkt, kan de subsidie aangewend worden voor het opvangaanbod dat bijkomend gecreëerd werd.

Het moet alleszins gaan om aanbod dat tijdens de schooluren georganiseerd wordt voor schoolkinderen, voor wie in het kader van de gefaseerde afbouw van de coronamaatregelen nog geen of slechts gedeeltelijk onderwijs op school georganiseerd wordt, maar die wel nood hebben aan opvang.

De subsidie kan in geen geval aangewend worden om informeel aanbod te compenseren of om aanbod dat reeds op een andere manier gecompenseerd of gefinancierd wordt, te compenseren. Hierdoor wordt overcompensatie van aanbod vermeden.

Informeel aanbod wordt hier begrepen als opvang door een familielid, vrienden, burens, een babysit, een au pair of door een natuurlijke persoon die de opvang niet professioneel aanbiedt

Het moet gaan om aanbod dat kosteloos is voor de ouders. In afwijking hiervan wordt bepaald dat een organisator met een vergunning zoals vermeld in het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters, die buitenschoolse kinderen wil opvangen tijdens de schooluren, zowel bij de organisatie van buitenschoolse opvang als bij de organisatie van opvang, bedoeld in artikel 1, 9° van

dit besluit, de gewoonlijke ouderbijdrage vraagt zoals overeengekomen in de opvangovereenkomst.

In afwijking van artikel 5 van dit besluit, kan een organisator met een vergunning zoals vermeld in het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters, die buitenschoolse kinderen wil opvangen tijdens de schooluren, geen aanspraak maken op de subsidie, vermeld in artikel 2 van dit besluit. De prestaties die door deze organisator geleverd worden voor opvang van schoolkinderen, worden door het agentschap Opgroeien regie gesubsidieerd volgens de bepalingen in het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende de subsidievoorwaarden voor buitenschoolse gezinsopvang en groepsopvang en het besluit van de Vlaamse Regering van 1 april 2020 tot bestrijding van de negatieve gevolgen van het Covid-19 virus voor de gezinnen en de organisatoren in de buitenschoolse opvang, in de opvang van zieke kinderen en preventieve gezinsondersteuning.

Artikel 8.

Dit artikel bepaalt de wijze waarop de subsidie betaald wordt.

Artikel 9.

Agentschap Opgroeien regie en het Agentschap Binnenlands Bestuur zullen toezicht uitoefenen op de naleving van de bepalingen in het besluit. De lokale besturen verstrekken daarvoor de gevraagde inlichtingen of stukken.

Artikel 10.

Het Agentschap Binnenlands Bestuur kan, indien nodig, de subsidie verminderen of terugvorderen. De subsidie kan teruggevorderd of verminderd worden wanneer een lokaal bestuur de bepalingen van dit besluit niet naleeft.

Artikel 11.

Dit artikel bepaalt dat de minister, bevoegd voor Binnenlands Bestuur, en de minister, bevoegd voor Welzijn, belast zijn met de uitvoering van dit besluit.

Artikel 12.

Dit artikel legt de datum van inwerkingtreding van dit besluit op 15 mei 2020.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De subsidie in dit besluit is een financiële compensatie aan lokale besturen, bedoeld voor de compensatie van het creëren van bijkomend opvangaanbod door de lokale besturen zelf of door andere lokale actoren.

Er wordt geraamd dat er voor 483 000 kinderen nog geen onderwijs op school georganiseerd wordt vanaf 15 mei (cijfers van departement onderwijs).

Het is momenteel moeilijk om in te schatten voor hoeveel kinderen er effectief opvang moet worden georganiseerd. AGODI organiseert een bevraging van de scholen om de behoefte alsook het aanbod vanuit de scholen op korte termijn in kaart te brengen. Deze cijfers kunnen aldus bijgesteld worden in de verdere voorbereiding van dit dossier.

Bij de raming wordt momenteel uitgegaan van een behoefte aan opvang van 25% van de kinderen waarvoor vanaf 15 mei nog geen onderwijs op school wordt georganiseerd, nl. 120 750 leerlingen.

In eerste instantie zullen de scholen een beroep doen op het personeel en de infrastructuur waarover het brede onderwijsveld beschikt. In afwachting van meer informatie uit de bevraging van AGODI wordt er van uitgegaan dat op die manier 50% van de benodigde opvang kan georganiseerd worden, ofwel opvang voor 60 375 kinderen.

Als een school inschat dat ze ondanks deze middelen geen veilige opvang op school kan garanderen, kan ze zich in tweede instantie wenden tot het lokaal bestuur. Samen met andere relevante lokale actoren, met inbegrip van buitenschoolse opvang, jeugdwerking en sportwerking en waarbij de organisatoren buitenschoolse opvang als prioritaire partner aangesproken worden, bekijkt het lokaal bestuur of alsnog veilig opvang kan worden gerealiseerd door flexibele inzet van bestaande middelen (infrastructuur en medewerkers). Agentschap Opgroeien schat in dat 30% van de capaciteit aan buitenschoolse kinderopvang (45 391 plaatsen) kan gemobiliseerd worden om opvang tijdens de schooluren te organiseren, ofwel 13 617 plaatsen.

Als blijkt dat er, na het uitputten van het bestaande potentieel binnen het brede onderwijsveld (stap een) en vanuit het lokaal bestuur en relevante actoren (stap twee) nood is aan het creëren van bijkomende opvangplaatsen voor schoolkinderen, dan neemt het lokaal bestuur in derde instantie het initiatief om deze opvang zelf te organiseren en/of door een of meer andere lokale actoren (mee) te laten organiseren (stap drie). Onder voorbehoud van bovenstaande hypothesen leidt dit tot een maximaal aanbod vanwege de lokale besturen van 46 758 opvangplaatsen.

De kost per plaats bedraagt maximaal 30€ per dag per kind indien zowel de loonkost als de infrastructuurkost wordt meegerekend, wat normaalgezien een overschatting is van de kostprijs. De opvang zou vanaf 15 mei voor maximum 31 dagen (inclusief 22 mei) georganiseerd moeten worden.

Dit leidt tot volgende formule en totaal geraamd bedrag:

$$[(483\ 000 * 0,25 * 0,50) - (45\ 391 * 0,30)] * 31 * 30\text{€} = 43\ 484\ 661\ \text{€}.$$

Deze subsidie wordt aangerekend op het begrotingsartikel PJ0-1PMC2GA-WT, basisallocatie 1PM730 (specifiek nieuw gecreëerde coronabasisallocatie). De benodigde middelen worden via een herverdelingsbesluit vanuit de algemene provisie voor coronamaatregelen van Financiën en Begroting op de coronabasisallocatie voorzien.

Inspectie van Financiën

Het advies van de Inspectie van Financiën met referentienummer GDR/MDM/20/0230 werd verleend op 13 mei 2020.

Voorliggend besluit houdt als volgt rekening met het advies van de Inspectie van Financiën:

- Na afstemming met het Agentschap Opgroeien blijkt dat 30% van de capaciteit van de buitenschoolse opvang het maximum is dat kan worden ingezet.
- Artikel 3 van het OBVR is aangepast zoals gevraagd in punt 3.1 van het advies van de Inspectie van Financiën.
- Er wordt gevraagd om in de rapportering aan het agentschap binnenlands bestuur ook de gegevens op te nemen zodat men betere cijfers heeft ter onderbouwing van de financiële tussenkomsten indien na juni 2020 nog moet worden voorzien in opvang via de lokale besturen.
- Zodra er meer informatie is over het aantal opvangplaatsen waarover het onderwijsveld beschikt en het aantal opvangplaatsen dat kan worden aangesproken bij de buitenschoolse kinderopvang, wordt de raming van de benodigde kredieten bijgesteld.

Begrotingsakkoord

Het begrotingsakkoord werd verleend op xxx.

B. ESR-TOETS

Zie : hoger (Punt A – Budgettaire impact voor de Vlaamse overheid).

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Indien de administratieve lasten beperkt worden gehouden, kan de weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget van de betrokken administratieve diensten binnen de huidige capaciteit opgevangen worden, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de bestuurszaken, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

- 1 personeel: lokale besturen doen er alles aan om de regie binnen hun huidige personeelscapaciteit te organiseren, de Vlaamse regering wenst hen te compenseren voor de extra uitgaven die de opvang voor hen genereert;

- 2 werkingsuitgaven: lokale besturen doen er alles aan om de regie binnen hun huidige personeelscapaciteit te organiseren, de Vlaamse regering wenst hen te compenseren voor de extra uitgaven die de opvang voor hen genereert;
- 3 investeringen en schulden: het voorstel heeft geen investeringen als gevolg;
- 4 ontvangsten: het voorstel heeft geen bijkomende ontvangsten als gevolg.

Conclusie: het voorstel heeft een beperkte weerslag op de lokale en provinciale besturen, positief in die zin dat de Vlaamse regering de lokale besturen in deze uitdagende tijden bijkomend wenst te ondersteunen.

4. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van een projectsubsidie ter compensatie van de kosten voor opvang van schoolkinderen tijdens de schooluren

- 2° de Vlaamse minister van Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen,

Bart SOMERS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding,

Wouter BEKE